

TAK TROCHU JINÁ KARAVANA

SINAJSKÁ STEZKA POUŠTÍ A HISTORIÍ, CESTOU SÁM K SOBĚ

Egypt si většina z nás spojí okamžitě s pyramidami, Rudým mořem a samozřejmě s pouští – nekončícím pískem a suchem. Moderní Egypt se ale snaží čím dál víc přizpůsobit turistům, kteří jsou jeho největším zdrojem příjmu. Proto se rozvíjí i pěší turistika, která je díky těsnému spojení s kulturou Beduínů naprosto odlišná a specifická. Je tomu již pět let, co se poprvé objevila v turistických průvodcích Sinajská stezka.

► **Text a foto:** Kristina Vacková

Sinajská stezka je první egyptskou pěší turistickou trasou a je sto-procentním beduínským komunitním projektem. Je tvořena starými velbloudími stezkami, které lidé používali k putování do jiných částí Egypta a k obchodu mimo Sinaj. A samozřejmě na cestě zpět k návratu domů. Stezka byla vytvořena proto, aby se neztratilo kulturní dědictví, aby kultura mohla být sdílena a aby tradice a moudrost pouště mohly být předány mladším generacím beduínů, kteří se jednotlivé etapy stezky teprve učí.

NEJLEPŠÍ TURISTICKÝ PROJEKT SVĚTA ROKU 2016

Stezka se objevila poprvé v roce 2015, kdy její trasa měřila 220 km. Putování trvalo 12 dní a zapojeny do ní byly tři beduínské kmény, místně nazývané tribuny – Tarabin, Muzeina a Jebeleya. Původní stezka vedla od Akabského zálivu na vrchol Jebel sv. Kateřiny, jak

místní nazývají nejvyšší horu Egypta nebo horu Sv. Kateřiny.

Od té doby tuto atraktivní stezkou prošly stovky (!) turistů z Egypta a celého světa. Sinajská stezka byla v roce 2016 v soutěži BGTW Tourism Awards oceněna jako nejlepší nový turistický projekt na světě a o rok později ji časopisy Wanderlust a Outdoors zařadily mezi nejlepší nové světové stezky vůbec.

OD POČÁTKU TĚMĚŘ NA TROJNÁSOBEK

Věhlas Sinajské stezky rychle stoupal. Ale Beduíni se s tím nespokojili. Chtěli stále víc. Toužili po tom, představit svou zemi co nejvíce lidem, změnit klíše, jimiž je jejich kultura opředená. A objevovali stále dál a dál, i proto, aby se do turistické stezky mohlo zapojit co nejvíce tribun. Stezka se k dnešnímu dni pyšní již 550 kilometry a ukazuje opravdu celou paletu toho, co může Sinaj nabídnout. Skutečně jsou do ní zapojeny všechny beduínské tribu-

[UPDATE COVID-19]

Momentálně Sinai Trail nefunguje – veškeré aktivity musely na několik týdnů nebo možná měsíců přestat, dokud se globální zdravotní krize nedostane pod kontrolu. S pomocí úžasné komunity lidí v Egyptě a díky Sinajské stezce se region skutečně změnil. Vytvořil pracovní místa a příležitosti ve vzdálených oblastech; spojil kmeny; vnesl naději do obtížných časů beduínské historie Sinaje a obnovil krásu ohrožené nomádké kultury ve světě. V tuto chvíli je ale důležité zastavit jakýkoli provoz i na stezkách, aby byly izolované sinajské komunity v bezpečí. Organizátoři ale věří, že se situace brzy zlepší.

Na stránkách <https://sinaitrail.net/> děkují organizátoři všem, kteří podporují růst Sinajské stezky. Byla postavena v těžkých dobách a díky pomoci všech znovu přežije, aby zase rozkvetla.

ny. Pět let dalšího průzkumu a tisíce a tisíce nachozených kilometrů nakonec vyústily v to, že tři kmeny, které stály u jejího zrodu, zapojily další, nové kmeny. 550kilometrová trasa dnes trvá 54 dní a je do ní zapojeno všech osm tribun. Jsou to Tarabin, Muzeina, Jebeleya, Awlad Said, Garasha, Sowelha, Hamada a Alegat.

Tyto kmeny pracují v komunitě. Společně přijímají rozhodnutí o otázkách, kte-

Velbloud.

Zvíře, které dokáže vytrvale putovat bez vody celé dny, se stalo symbolem pouště.

ré ovlivňují Sinajskou stezku jako celek. Každý kmen je během putování zodpovědný za svou oblast; a vede cestovatele přes své území až k hranicím území kmene příštího. Daleko za smysl dnešního turismu sahá samozřejmě historie – všechny tribuny Jižního Sinaje pracují na turistické cestě již více než sto let.

Kmeny Jižního Sinaje již dlouho existují v alianci zvané Towarah a již více než 100 let společně budovaly obchodní stezky napříč Sinajem. Spolupracovaly stejně jako dnes na Sinajské stezce. Ta tak oži-

vuje staré cesty, spojenectví a historii. Beduínskou alianci podporuje širší sinajský tým, včetně mužů a žen z celého kontinentálního Egypta a Evropy, kteří přidávají další dovednosti a posilují projekt v klíčových oblastech.

ROZLIČNÉ TVÁŘE POUŠTĚ

Každá etapa Sinajské stezky je úplně jiná. „Postupně jsem prošla všechny tři trasy Sinajské stezky, jednu po druhé,“ říká Marieke van Teinhoven, původem Holanďanka, která v Egyptě žije a pracuje. „Trvalo mi to celkem 41 dní. První část začala na Ras Shitan a vedla do Ein Kidd. Charakteristická pro ni byla široká údolí – vádí a oázy, a tato část byla relativně plochá. Navazovala na ni druhá část – z Ein Kidd po Svatou Kateřinu. Tato etapa byla zase nesmírně hornatá a pro mě byla nejzajímavější, jelikož některé její oblasti jsou lidmi naprosto nedotčené, s krásnými horami, údolím a vodními prvky. Poslední, třetí část začínala ve Svaté Kateřině a končila v Serabit el Khadem, na troskách jediného faraonského chrámu na Sinaji. Byla zase úplně jiná, protože nás vedla přes vádí, široké rovinaté plochy a bývalé těžební oblasti.“

KOMUNITNÍ PROJEKT MÁ ŠIRŠÍ VÝZNAM

Cíl objevitelů Sinajské stezky je už od počátku jen jeden. Jedná se o komunitní

projekt s cílem podpořit region v těžkých dobách. Posláním stezky je vytvořit ekonomicky stabilní centrum cestovního ruchu, které podporuje beduínské komunity ve vzdálených oblastech Sinaje tím, že jim nejen nabízí legitimní pracovní příležitost, ale také stabilní zdroj příjmu. Beduíni pracují na Sinajské stezce v mnoha povoláních – od průvodců, přes vodiče a chovatele velbloudů až po kuchaře. Dnes poskytuje Sinajská stezka stabilní práci téměř 50 lidem.

„Beduínské průvodce byli velmi komunikativní. Organizátoři zajistili, aby hlavní průvodci hovořili anglicky, takže jsme měli spoustu příležitostí k zajímavým rozhovorům o kultuře, horách, a hlavně o poušti. Strašně moc jsme se naučili. Ne všichni chovatelé velbloudů mluvili anglicky, ale všichni byli velmi ochotní a milí, vzpomíná Marieke, která stezku ukončila koncem loňského roku. „Celá pouť byla velmi dobře zorganizována, naši průvodci byli flexibilní a vždy připraveni podat pomocnou ruku. Na některé úseky jsme často měli s sebou několik mladších Beduíňů, kteří se učili trasu a také jak průvodcovat a jak

se chovat k turistům. Cesta byla pro mě především úžasný zážitek. Díky společně sdílené bolesti, ale hlavně díky smíchu a všem těm společným večerům u ohně jsem tu našla přátele na celý život.“

Průvodci se během každé etapy mění, protože každá stezka má své vlastní trasy a úskalí, a proto potřebuje zkušené lokální odborníky. Poutníci se tak během cesty setkají se zástupci hned několika tribun. Marieke se setkala s beduíny ze šesti různých kmenů.

SPORT? NÁBOŽENSTVÍ? POZNAT SÁM SEBE

Putovat napříč pouští – rozhodně zkušenost naprosto odlišná od běžných stezek, jakými jsou třeba Camino de Santiago nebo Pacifická stezka. Každá je jedinečná, ale lidé se na ně většinou vydávají z podobných pohnutek. Někdy je to sportovní výkon. Někdy náboženská motivace. Často turismus – poznání dané země nebo oblasti. Ale většinou jde zejména o cestu sám k sobě. Zprvu poutníci, cestovatelé, turisté – říkejme jim jakkoli – čelí zejména fyzické bolesti. Když

ji po různě dlouhé době konečně zdolají, začínají pouť sami k sobě.

„Důvod, proč jsem se na Sinajskou stezku vydala, byl ten, že jsem chtěla strávit čas v poušti. Sinajskou poušť miluju. Chtěla jsem se ponořit do přírody, odpojit se od konzumního světa. Celkově to byl velmi intenzivní zážitek, fyzicky i psychicky,“ vzpomíná Marieke. „První část byla fyzicky nejobtížnější, protože jsem se opravdu musela do chůze dostat. Začali jsme v říjnu, ale bylo pořád 40 stupňů. A terén byl velice obtížný. Naše osmičlenná skupina byla milá a pozitivní, a to moc pomohlo. Ale opravdové oproštění se od materiálního světa začalo až v druhé části. Skutečný svět se zdál být velmi daleko a chůze se stala jakousi meditací. K tomu pomohlo i to, že druhou část jsme sdíleli jen tři. Poslední etapa – to nás bylo šest – byla zase jiná. V této etapě jsem si uvědomila, že se znovu těším na rodinu a přátele, ale zrovna tak jsem došla k poznání, že je mi dobře samotné. Lidé, kteří mají místo v mém životě, se pro mě stali bonusem a já si jich ještě více vážím. Byla to pouť mého života! Ostatní

Beduíni jsou nejzasvěcenějšími průvodci.

Svou zemi znají po staletí a o svou kulturu se rádi podělí. Navíc jejich kuchyně je jednoduchá a velice chutná.

Pohled do jednoho ze sinajských kaňonů. Skalní formace poskytují ve vedru tolik kýžený stín.

Magický moment svítání na Mojžíšově hoře.

Hora je také nazývána Mount Sinai. Jedno ze světově významných poutních míst a jeden z klíčových bodů Sinajské stezky.

Úsvit.

Slunce se již pomalu vynořuje za vysokými horami Sinaje.

členové mých skupin byli zkušenými turisty. Myslím, že jsem byla jediná, kdo se rozhodl pro tuto konkrétní pouť jen z lásky k poušti.“

„V rovinaté písčité oblasti jsou dny, kdy ujdete 22 km, a naopak v horách třeba jen 8 km.“

BEZ VELBLOUDŮ BY TO NEŠLO

Velmi odlišné je to v poušti i se zdroji potravy nebo vody. Na rozdíl od jiných světových turistických stezek veškeré dávky na Sinajské stezce jsou prováděny velbloudy. Průvodci se po celou dobu putování starají, aby turisté měli dostatečný příjem tekutin a dostatečně pili vodu. „V oázách naši průvodci naplnili kanystry vodou pro nadcházející dny, nebo se ujistili, že bude možné získat vodu přímo v poušti. Existují tam konkrétní místa, která vždy drží vodu, a Beduíni přesně vědí, kde tyto studny jsou. Jídlo po dobu putování bylo jednoduché, ale velmi chutné. Spousta těstovin a rýže se zeleninou

k večeři, čerstvě upečený chléb k snídani v kombinaci s tradičními egyptskými fazolemi, k obědu většinou domácí salát nebo baba ganoush. Vše vždy čerstvé a při-

pravené na ohni. Absolutně vynikající. My sami jsme nenesli skoro nic. Někdy jsme si mohli dokonce objednat datle, když se objednávalo jídlo na další etapu.“

FLEXIBILITA JE NUTNOSTÍ

Prostředí pouště rovněž neumožňuje ujit denně takovou vzdálenost jako při běžném treku například po horách. Vzdálenosti se liší podle terénu. V rovinaté písčité oblasti jsou dny, kdy ujdete 22 km, a naopak v horách třeba jen 8 km, protože jdete jen do kopce. Průvodci jsou velmi dobře znalí terénu a neustále na své svěřence dohlíží. Jejich flexibilita je taková, že dle stávající situace bylo běžné, že

se změnila trasa podle toho, jak se lidé cítili. Chování Beduínů je vysoce profesionální – za léta a tisíce kilometrů putování znají dobře svou práci.

„Jeden den na počátku stezky jsem si vymkla kotník, a tak jsem musela jet v džípu, který jel vždycky jako předvoj, aby postavil tábor pro skupinu. Někdy museli turisté jet jeden den na velbloudu, aby znovu získali síly, nebo pokud se cítili nemocní. Většina nevolností měla co do činnosti s dehydratací a byly vlastně snadno „opravitelné“. Beduíňští průvodci jsou také skvělými znalci přírodní medicíny, takže dokázali lidem pomoci bylinkami a různými čaji. Problémy se žaludkem obvykle po jednom dni zmizely,“ říká Marieke.

Jedním z klíčových posláních Sinajského trialu je také zachránit ohrožené beduíňské dědictví Sinajského poloostrova. Beduíňská studnice znalostí země, tradic a kultury je totiž ohrožena stále více. Nejen vědomosti o cestách, vodních zdrojích, místních jménech, legendy, kmenové dějiny – to vše je v dnešní době velmi ohroženo, jelikož Beduíni byli nuceni opustit poušť a usadit se v městských

Ubytování.

Jeden z táborů, jež Beduíni připraví při putování Sinajem.

komunitách. Tak se mnohé z jejich původní kultury ztratilo v nenávratnu. Beduíni dnes obývají hlavně města, jako jsou Nuweiba, Svatá Kateřina nebo Dahab. Právě Sinajská stezka pomáhá tyto znalosti lidem znovu zpřístupnit: Beduíni pracující na Sinajské stezce tyto znalosti skutečně využívají tím pravým způsobem. Sinajská stezka zajišťuje

přenos tradic a zkušeností mezi mladými a starými a udržuje je tak živé.

Aby Sinajská stezka oblast Sinaje skutečně podporovala, musí se dostat do povědomí lidí. Právě fakt, že tudy prošly zatím jen stovky, nikoli tisíce cestovatelů, je ale tou nejlepší vizitkou a lákadlem. Zatím získává stezka nové zájemce především díky médiím a vyprávění účastníků. ◀

Chvilky odpočinku.

| KRÁTKÝ ROZHOVOR S MARIEKE VAN TIENHOVEN]

Má Sinajská stezka také nějaký spirituální význam? A jaký význam měla pro tebe? Pro mě bylo Camino de Santiago cestou k sobě samé. Měla jsi to podobně?

Pro mě ano. Každá část představovala jiný aspekt vnitřní cesty. První: přijetí a překonání fyzického utrpení, druhá: motivaci k výzvě a odměnu v podobě zdolání vrcholu hory Sváté Kateřiny. Byla jsem hrdá, že jsem došla až sem. Třetí etapa pro mě znamenala poznání toho, že existuje svět viditelný a neviditelný a oba mohou existovat současně. Nevidění milovaných neznamená, že s vámi fyzicky nejsou. Máte v sobě celý svět. Jste svým vlastním vesmírem. Skoro se zdá, že skutečný svět je zbytečný. Tato realizace pro mě byla nesmírně osvobozující. Potvrzení, že se na sebe mohu spolehnout a že bez ohledu na to, co se stalo a stane, jsem v pořádku.

Kdyby ses vydala na stezku znovu, co bys udělala jinak?

Určitě bych se zkusila lépe připravit fyzicky. A nevzala bych si nafukovací karimatku, protože ta moje se ukázala být od prvního dne nenafouknutelná... Určitě bych si chtěla Sinaj trial znovu projít. Průvodci nám prozradili, že budou organizovat další výlet, který spojí koncový bod této stezky s jejím bodem počátečním. Strašně ráda bych šla, protože bych si tak uzavřela túru celým jižním Sinajem. Ale uvidíme, kdy se to stane, především s ohledem na současnou situaci.

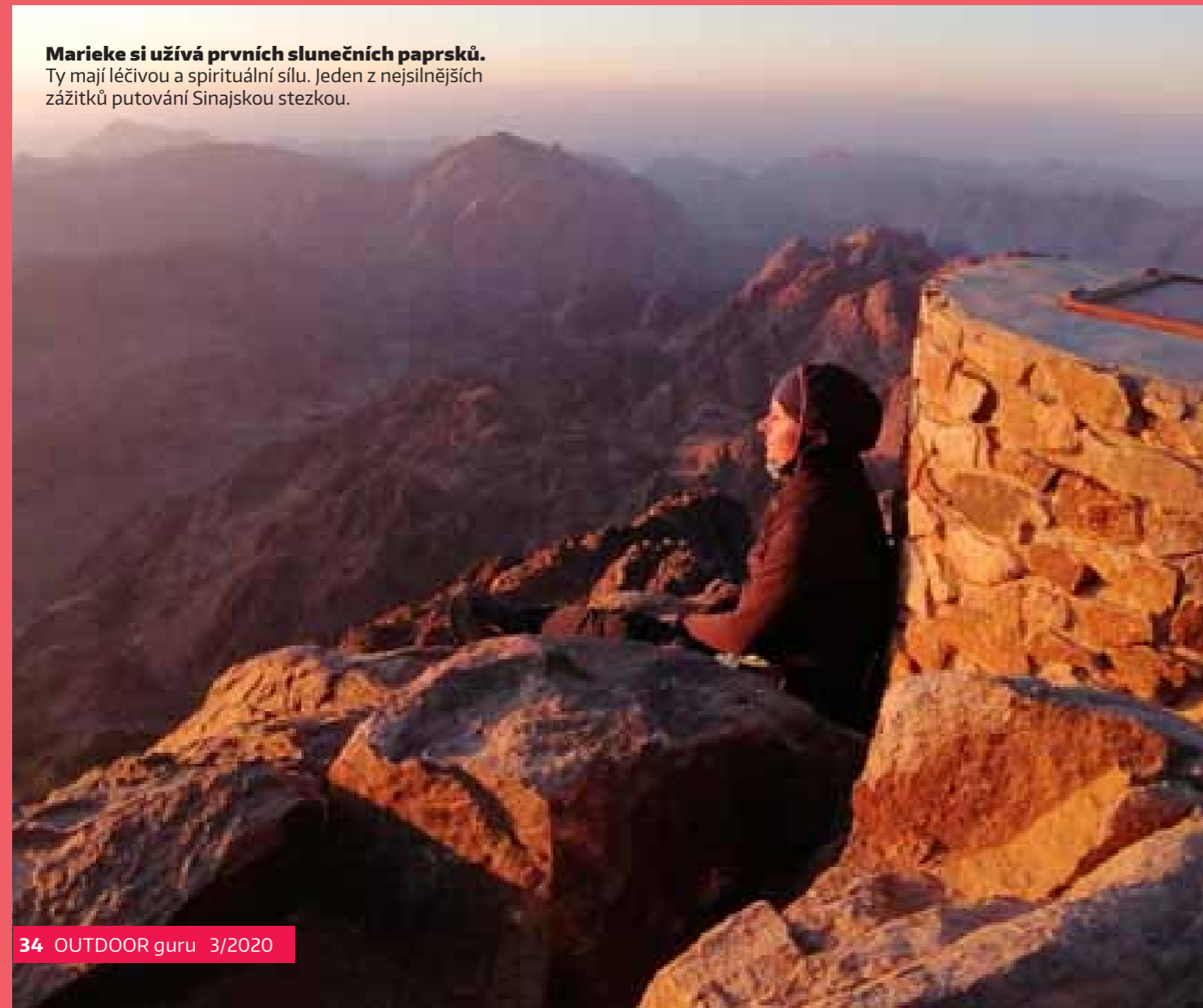
A jaký je tvůj největší zážitek ze Sinajského trialu?

Nejdůležitější a největší zkušenost je samotný fakt – a jsem na sebe strašně

hrdá – že jsem se na cestu vydala. Byla to skutečná výzva, ale zároveň jediná, kterou jsem v životě vážně chtěla přijmout. Ještě víc jsem si prohloubila lásku k poušti. Zjistila jsem, že poušť není vůbec opuštěná. Jsou tam nádherné scenérie, spousty rostlin, zvířat a také lidé, které stojí za to poznat. Lidé, kteří žijí v této krajině velmi dlouho a respektují to, že poušť je tu už po celé věky a že hory toho už tolik viděly. To všechno jim připomíná, že jsme jen malí lidé, lidské bytosti, které by měly jen pokorně přijímat svou existenci. Líbí se mi perspektiva, jakou mi putování pouští nastavilo. Jsem za svůj život vděčná, jakkoli jej vedu, a stejně tak si vážím každého zážitku a lidí, kteří se mnou po mé cestě krácejí. Přála bych každému, aby toto zažil.

Marieke si užívá prvních slunečních paprsků.

Ty mají léčivou a spirituální sílu. Jeden z nejsilnějších zážitků putování Sinajskou stezkou.

Další z panoramatických výhledů z vrcholu Mojžíšovy hory.

